

БЮЛЕТЕНЬ

Т-ва б.Вояків Армії УНР у Франції та
Секції б.Вояків Французького Війська.

BULLETIN DE L'UNION DES ANCIENS COMBATTANTS UKRAINIENS
en France et de la Section des A.C.Ukrainiens ayant
servi dans l'Armée Française.

Рік I.

25 Грудня 1947 року

ч.3.

24, Rue de la Glacière

Paris 13°

З НАГОДИ НАСТУПНИХ СВЯТ ТА НОВОГО 1948 РОКУ

Управа Т-ва б.Вояків Армії УНР у Франції та Секція б.Вояків-Українців
що служили у Французькій Армії сердечно вітають
всіх своїх членів і всіх українських вояків та бажають, щоб у наступ-
ному році сповнилася мрія всіх українських патріотів - вернутися на
ВІЛЬНУ, ні від кого НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНУ і там від-
дати всі сили для затвердження самостійного жит-
тя і справжнього спокою Батьківщини.

З НОВИМ РОКОМ - ЩАСТИ БОЖЕ!

СЛАВНИЙ ПЕРІОД.

Двадцять вісім років тому назад розпочався один із славних періодів в процесі боротьби Армії УНР за державність України. А саме 6-го Грудня 1919 року Українська Армія, оточена з трьох боків - червоними більшовицькими ордами, білими денікінцями та поляками - стиснена у т. зв. "трикутнику смерті" на Поділлі, згідно з наказом Покійного Головного Отамана Симона Петлюри, розпочала знаменний і славетний Зимовий Похід. Українські частини, під командуванням Ген.Омельяновича-Павленка Старшого, пробили оточувальне кільце ворожих військ і рушили у вороже запілля. Ці українські вояки з боями степами й ланами України зробили величезний рейд, пройшовши з Поділля на Херсонщину, далі підійшли до Київщини, перейшли через Дніпро на Лівобережжя, на Полтавщину, повернулися знову на Правобережжя і врешті, по тяжких етапах, сполучилися на Поділлі, в районі Могиліва, з частинами дивізії ген.О.Удовиченка, який займав праве крило реформованої і переорганізованої Армії УНР. Ця зустріч сталася 6-го Травня 1920 року. Таким чином Зимовий Похід тривав шість місяців.

Тих читачів, що цікавляться деталями цієї славної події, одсилаємо до спеціальних творів, яких вже є досить для освітлення Зимового Походу. Тут одзначимо лише значіння Зимового Походу для ходу історії збройної боротьби Українського Народу за своє буття.

По-перше - воляки Армії УНР, учасники Зимового Походу, які тепер носять з гордістю Залізний Хрест, відзнаку тої славетної події, ці воляки своїм чином довели у вічі всім ворогам про непереможність української зброї, саме в той час, коли, здавалося, все було з нею скінчено. Вони пішли у невідоме, як воляки-патріоти, натхнені вірою в правду України і любов'ю до неї, і вернулися героями, що створили легенду.

По-друге, у тій страшній ситуації, в якій перебувала тоді Україна, ніким не признана, змучена і знесилена безперестанними революційними подіями, територія якої була ареною для інвазій з трьох боків - большевицької, денікінської і польської - Українська Армія, пройшовши запіллям ворога по рідній землі, своїм походом довела народові, що боротьба за волю його не скінчена. А населення було виснажене до краю боротьбою проти наїздників, зневірено ворожою пропагандою про кінець збройних зусиль України, і це населення на власні очі побачило бадьорих українських воляків, які окріпили в масах того населення віру і певність у продовження боротьби, віру й певність у свої права, у свою обездолену долю. Це можна було зробити лише таким чином, як зробили воляки Армії УНР - учасники Зимового Походу. Тому то всюди, де вони проходили, населення їх зустрічало з ентузіазмом і радістю, бачучи в них прозвісників свого визволення.

Ось два головні моменти значіння Зимового Походу, який урійшов золотою сторінкою у історію України ХХ-го століття.

Згадуючи цю подію, схилимо чоло перед тими воляками, яких вже нема серед нас на цьому світі. Вічна їм пам'ять! Згадаймо й тих, хто з них перебуває ще з нами - кавалерів Залізного Хреста, а в першу чергу ген.Омеляновича-Павленка Старшого. Слава їм повік віки!

"ВІСТІ С РОДІНИ"

Нехай нам пробачить читач, що даємо цій замітці російський заголовок, але з прочитаного сам побачить, що інакшого заголовку дати не можна.

Московська газета "Известия" ч.271 з 18 Листопада с.р. містить довжелезний, майже на дві сторінки газети /одповідно до большевицького стилю!/ лист від "трудящих Української ССР" до "дорогого, любимого вождя і учителя товарища Сталіна" з нагоди тридцятих роковин жовтневої революції. В цьому листі, як казав Шевченко, "великих слів велика сила". Цей лист "обміркували й одногосно /а як же можна інакше в советах, як не одногосно!/ прийняли 12.514.851 учасників мітингів й зібрань трудящих на фабриках, заводах, в колгоспах, МТС, совхозах, наукових інституціях і державних установах Української ССР". Бачите, яка точність! Просто аж диво! Лише не ясна одна справа. Большевицька статистика подавала, що на Сов.Україні є 29 мільйонів населення, а тепер же прилучили до УСРСР решту Волині, Галичину, Буковину, Карпатську Україну. Отож при "советській соборності" мусіло б бути принаймні сорок мільйонів. А тут вийшло, що на сорок мільйонів є лише дванадцять з половиною мільйонів трудящих, а решта? Оті 27 з половиною мільйонів, так що з ними, чи вони не "трудящі" чи їх взагалі вже на Україні немає? Панове Хрущови й Карсновичі - не ясно, і то підозріло не ясно...

На той лист можна було б написати цілу брошуру, як відповідь. Бо всього там є: і славословія, і словоблудія, і раболепія, і рабського плазування перед партією і головне перед "великим, рідним /кому?/, геніяльним і прочая, прочая, прочая - Сталінін", і про "щасливе заможне життя советської України", і про байковий ентузіазм при розбудові краю по війні, і заповнення у вірності до Москви, і у вічній невідривності України од братнього російського народу, і подяка тому ж російському народові за "визволення" й приєднання до сонму "щасливих" /по конституції/ народів Советського Союзу. Всього не перечеислиш нашим буржуазним, капіталістичним пером!

Але во мірі наших сил і нашого скромного розуміння советської бутафорії "во словесах", будемо звертати увагу наших читачів до висловлених у цьому "посланії" запаморочливих проголошень.

От скажемо, автори послання заповнюють, що "під сонцем сталінської конституції" Україна стала "цвітучою самостійною державою" в складі советського союзу. Це посланіє 127ти мільйонів трудящих, правда, вихвалює кацапа Хрущова і палестинця Кагановича, але не вказує, що власне для затримання на Україні, вибачте на слові, советської "самостійности" треба було лише цих чужинців. Автори послання не говорять, що ці два "осібняки", як кажуть на наших західних землях, власне за допомогою своїх держиморд в уніформі НАКВД і без тої уніформи тримають Україну в послуші до Кремля, не так, як воякі, як пишеться в посланії "скоропадські, петлюри, грушевські, винниченки...", які, мовляв, хотіли одірвати Україну від Москви, бо вони, мовляв, були агентами поміщиків і капіталістів-чужинців. А оці Хрущови й Кагановичі, так то, борони Боже, не агенти Москви, а просто її безпосередні відпоручники з широкими повноваженнями. В тому то і вся тонкість большевицького розуміння слова "самостійність"!

Взагалі, при цій нагоді, треба одзначити, що у большевиків розуміння вояких термінів зовсім одмінне. Так, по старому, "пишеться - трамвай, а вимовляється - конка!". Цю різницю розуміння загально прийнятих термінів чужинці вже зрозуміли. Скажемо, американські журналісти /Ліпманн, Мак Корнік, Джон Фішер та інші/ розкрили секрет большевицької термінології і установили, що одні і тіж слова по різному звучать у світі і у большевиків. Наприклад - демократія і демократичний устрій у світі і "демократія" в советах; репатріація до-дому і "репатріація на родину". Скажемо, коли в Москві американець фотографує якийсь пейзаж, то це є шпіонаж, колиж советський делегат робить те саме в Америці, то це є турист-аматор і т.д. Джон Фішер у своїй книжці "Росіяне такі, якими вони є" наводить для цього прекрасну ілюстрацію. Один советський урядовець йому сказав: "ви, американці, не делікатно з нами поводитесь, бо говорите по радіо російською мовою до населення советського союзу, це річ неприпустима... - Чому, запитав Дж. Фішер, - адже ж совети говорять по радіо до американського народу! - Так, то зовсім інша річ - одповів советський достойник - у вас в Америці є свобода слова, отже ми й користуємося цим, не порушуючи вашого принципу, а у нас в советах свободи слова нема, отож, коли ви говорите до нашого народу, то ви порушуєте наші закони, і це не чемно з вашого боку..." Джон Фішер признається, що він спочатку справді не второпав такого тонкого підходу до справи. Але цієї ілюстрації йому було досить, щоб упевнитися в тому, що при звичні для всього світу слова мають зовсім інше значіння в советах. То так само виглядає "советська самостійність" і України...

Далі, скажім, посланіє запевняє, що "російська федерація забезпечує нашу батьківщину всім необхідним", але не говорить, що ж це таке за "все необхідне". Роскриємо ж це таємниче твердження. Поможемо цим 12-ти мільйонам сказати в голос точніше, що Україні дає "російська федерація". Вона дає Хрущових і Кагановичів, малих і великих, вона посилає цілі вагони творів Леніна й Сталіна, макулатури про "щасливе, заможне життя", вона дає мільйонам українських селян і робітників безплатні "путьовки" на Соловки, на Урал, на Колиму для "відпочинку" од "знойного неба України", вона переселяє "без права переписки" мільйони українців до далекої сибірської тайги, вона влаштовує цілком даремно голод і виснаження у 1946-1947 р.р. на зразок 1933 року, вона дає безплатні візи українцям до "царства небесного" з рангою "ворогів народу" чи навіть без тої ранги, одне слово, російська федерація дає багато, ой, дуже багато "всього необхідного", щоб українці могли перестати терпіти усі розкоші советського режиму на "квітучій і заможній Україні"... А взаміну за ті "блага" Україна, як пишуть автори посланія, "давала вугіль, марганець, метал, машини, станки, хліб, цукор", - себ-то те, що є теж "все необхідне" для життя "братнього російського народу". Більше того, трохи нижче, посланіє запевняє, що "відновлюючи народню господарку, український народ вже дає Батьківщині /себ-то - російській федерації!/ вуголь, залізну й марганову руду, сіль і інші корисні руди, метали, станки, електромотори, трактори, хліборобські машини, хліб, цукор, споживчі продукти й сировину для промисловости. Але це тільки початок..." - декламують автори посланія. Одно слово, обмін на всі сто відсотків. Лише повстає питання: доки це триватиме? Коли прийде час розрахунків? Коли треба буде підвести білянс? Нехай читач сам зробить той підсумок.

В наступних числах бюлетеню ми вернемося до цього посланія. Поки ще ставимо крапку. Але перед тим, до речі, наведемо цікавий рефлекс із книжки Джона Фішера з його київського побуту у 1946 році. Він пише, що дбайлива до народу советська влада установила на якийсь башті чи дзвіниці спеціальний механізм, який точно о 6-ій год.вранці відзвонює дев"ять перших нот із мелодії Інтернаціоналу. Народ же, встаючи до робочого дня, одягається, митьця /як є чим митися/ і побожно промовляє: "Вставай, проклятьем заклеймений...2

Мимоволі ця буденна деталь приходить до голови, коли читаєш це посланіє 12-ти мільйонів "трудящих Української ССР"...
/далі буде/ Д.Таргай

СУЧАСНА УКРАЇНЬКА ЕМІГРАЦІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

Подаємо в скороченому вигляді статтю про сучасну українську еміграцію в Німеччині. Цю статтю уміщено в "Календарі-альманасі" на 1948 р., виданому в Аугсбурзі.

На початку 1947 р. в трьох західних окупаційних зонах Німеччини перебувало понад 150.000 українців. З того - в американській зоні 90.000 чол., в англійській - 50.000 чол. і в французькій - 10.000 чол. Більшість з них /75%-95%/ живе в таборах. Решта - приватно. Мешканці таборів до кінця червня 1947 р. були під опікою УНРРА, а після їх перебрана під свою опіку "Підготовча Комісія IRO2, як також окупаційні влади поодиноких зон. В релігійному відношенні: греко-католиків - 50%, православних - 45%, інші - 5%. За професійною приналежністю здебільшого це

виглядає так: селян - 30%, робітників - 18%, ремісників - 16%, фахівців середньої і вищої кваліфікації - 20%, осіб вільних і різних професій - 16%.

Не зважаючи на тяжке матеріальне становище цієї еміграції, бо здебільшого люде, в наслідок воєнної хуртовини, втратили буквально все, наші люде не впадають у зневіру. Вони працюють, вчать і вчать ся, розбудовують поодинокі клітини своєї спільноти. Не зважаючи на існуючі внутрішні розходження, українські скитальці в Німеччині творять одну суцільну, морально-соборну і побутово-неподільну спільноту, що почування і думки свої однакостанно звертає до рідної землі, до України.

Наша еміграція по другій світовій війні є політичною еміграцією. Її завдання і сенс існування - це бути виразником прагнень свободи, себ-то незалежницьких змагань українського народу. І в цьому відношенні нова еміграція, не зважаючи на партійні і групові різниці, виявляє суцільну національно-політичну фізіономію. До цього спричинився особливо факт покликання до життя Координаційного Українського Комітету /КУК/, до складу якого вступили:

1. Український Національно-Державний Союз /УНДС/
2. Українське Національно-Демократичне Об'єднання /УНДО/
3. Українська Соціалістично-Радикальна Партія /УСРП/
4. Українська Партія Соціалістів-Револуціонерів /УПСР/
5. Українська Соціал-Демократична Робітнича Партія /УСДРП/
6. Організація Українських Націоналістів /ОУН/
7. Союз Гетьманців-Державників /СГД/ і
8. Українська Револуційно-Демократична Партія /УРДП/.

Свою мету КУК окреслив в комунікаті ч. І такими словами: "Українські політичні організації, маючи на оці найвище національне добро, увіршили між собою в контакт з метою переводити внутрішнє упорядкування українського політичного і громадського життя та координування національних зусиль... Теперішні складні і несприятливі для нас міжнародні відносини важке становище нової української еміграції і, з окрема, її неозначений та неоформлений під правовим оглядом стан промовляють переконливо за необхідність об'єднатися всім зорганізованим українським національно-політичним групам до спільної, чесної та льояльної співпраці над внутрішнім консолідаційним процесом нашої еміграції на демократичних підставах і над унаглядженням цього процесу на закордонному /зовнішньо-політичному/ відтинку".

Як виглядає, до КУК"у не пристала ОУНС, себ-то Організація Українських Націоналістів Самостійників /Степана Бандери/, а стоїть гона поза загальним українським об'єднанням. Не займатимемося тим питання, безперечно негативним, але характерним для українського життя.

З других джерел довідуємося, що на початку вересня ц.р. в американській зоні відбувся річний з'їзд Українського Національно-Державного Союзу, підчас якого делегати винесли резолюції про негайне покликання до життя Народнього Представництва /Національної Ради/ при державному центрі УНР з тих політичних організацій, які сьогодні вже до цього пристали, залишаючи однак відчинені двері для інших організацій, які пізніше зголосили б свою згоду на участь в Національній Раді. Той же з'їзд ухвалив; що і після створення Національної Ради, КУК не тратить радії свого існування, як місце контакту проводів політичних організа-

цій. А тому УНДС і надалі братиме активну участь в працях КУК"у. Останні інформації звітти дають зрозуміти, що до справи повстання Національної Ради взялися більшість українських політичних угруповань.

В наступному числі бюлетеню подамо про громадську, наукову і культурну діяльність нашої еміграції в Німеччині.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

/ Управа отримала від п.А.Синявського листа в справі бюлетеню. Отже за згодою автора, містимо уривки з нього, бо теми порушені в листі являються дуже актуальними і цікавими для всіх читачів/.

"Діставши перше число Бюлетеню, дуже задоволений, що в Парижі почав виходити ваш Бюлетень, на сторінках якого, буде спроможність містити статті з ділянки нашого емігрантського життя, а також і національно-державного. Тішить мене ще й те, що комбатанти пішли ~~на~~ правдивим шляхом, з'єднавшись старші і молодші, бо в єдності сила народу, якої в нас часто бракує. Одночасно мушу висловити і свої побажання що-до Бюлетеню.

На мою думку треба було б зазначити ціну Бюлетеню, бо не всі члени Т-ва є заможні, щоб давати пожертви на пресовий фонд для підтримки його існування, а за окремий примірник кожний міг би платити. Коли ж не встановити ціни, то якась особа, припустимо, буде отримувати Бюлетень і на підставі того, що ціна не зазначена, то вона зовсім нічого не буде давати. Таке негативне явище може підірвати матеріальну базу Бюлетеню і він тоді не буде з таким темпом розвиватися. Завданням нашим є щоб Бюлетень піднісся на високий рівень, щоб у ньому читач знайшов все, що йому треба і що потрібно знати кожному українцеві-патріотові.

Ми, українці старої вихови, дуже скромні у своїх теоріях і практиці, а в сучасній мент це не в моді, бо інші, з меншими зусиллями, вміють себе вивести наперед, ведуть за собою масу, яка потім зневірюється у своїх провідниках, критикує їх та лає. Як що ми будемо скромні, то за нашу роботу не будуть знати не тільки по-за Францією, але й в самій Франції. Мож треба сказати, що без преси скоро роцходиться лише щось эле, а добре умовчується, хоч треба навпаки.

Всі пожертви треба зазначати в Бюлетеню, щоб жертводавець бачив, що його пожертва отримана. Така метода в цю пору дуже потрібна. Довір"я маси треба підняти, бо траплялися випадки негарного відношення до жертв маси. Ці випадки довели до того, що маси ставляться дуже песимістично до "дай".

На пресовий фонд засилаю 600 фр. Щастя вам Боже. Олексій Синявський.

Управа Т-ва на останньому засіданні своєму уважно розглянула зачеплені п.Синявським питання і вирішила наступне:

Управа Т-ва не в праві визначити постійну ціну за Бюлетень, бо це зв'язано з формальними справами, дуже складними, а вона ж випускає Бюлетень на прагах рукопису.

Але Управа Т-ва настоює і натискає на точному і регулярному впа-ченню членських внесків. Коли б всі члени регулярно платили членські внески, то не тільки фонд Бюлетеню, але й решта діяльності Т-ва була б забезпечена. Одначе, щоб піднести Бюлетень на ту височину, якої бажає п.Синявський, одних членських внесків не вистачить. І тому, зрозуміла річ, Управа звертається до кожного члена Т-ва обкласти себе по силі своїй місячним податком, який би він надсилав до Управи із-зазначенням що то на фонд Бюлетеню. Скажемо, тепер шклянка кави чи вина коштує 10-15 фр., розуміється, що пожертувати таку суму раз в місяць на бюлетень кожний член Т-ва може. Тому то ми стоїмо більше на ґрунті морального зобов'язання члена Т-ва, ніж на приневоленню його. Нехай же кожний член Т-ва вдумается в цю справу і вирішить її сам. Ми будемо поки-що тримати Бюлетень на тому рівні, на якому він стоїть зараз. Але коли члени Т-ва одізвуться, зрозумівши потребу його дальшого існування і розвитку, тоді ми зможемо його ще більше розширити, притягнувши до нього і видатні сили журналістичного нашого світу. Але, правду зазначає п.Синявський, ми скромні. Про розвиток бюлетеню і про його розширення будемо думати тоді, коли члени Т-ва це зрозуміють і підтримають нас матеріально. Інакше кажучи, нехай Бюлетень буде ознакою, чого ми варті.

В кінці Бюлетеню радо подаємо наймення членів Т-ва, що вже прислали свої пожертви. Щира їм дяка. Нехай їхній приклад послужить іншим.

СМЕРТЬ ГЕН.ЛЕКЛЕРКА.

Французька армія, а з нею і весь французький народ у жалобі: при авіаційній катастрофі в Північній Африці загинув разом з кількома своїми старшинами, відомий герой останньої війни ген.Філіп Леклерк, командир славної другої бліндованої дивізії. Французький Уряд влаштував покійному величавий національний похорон.

Українські вояки складають Французькій Армії глибокі співчуття з нагоди цієї втрати. Але, ділючи цю жалобу французького народу, що дав нам притулок на своїй землі, ми знаємо, що ім'я покійного генерала постійно житиме в душі Велького Французького народу, такого багатого на славні і незабутні чини.

"МИР ЧИ ВІЙНА"

"Нью Йорк Таймс" виявив цікаві інформації про мілітарний стан окремих держав в цей час, що його відповідним терміном окреслити тяжко. Подаємо за "Українською Думкою" /ч.27/45 з II Грудня 1947 року. Лондон/статистичну таблицю про кількість армій, авіації й фльоти в де-яких країнах:

Країна	Армія	Авіація	Флот
	осіб	літаків	ТОНАЖ
Сполучені Штати Амер.	670.000	37.000	3.820.000
Велика Британія	1.210.000	не подано	1.531.600
СССР	3.800.000	25.000	445.000
Китай	5.710.000	540	-
Франція	430.000	не подано	250.000
Іспанія	422.050	950	83.000
Греція	146.000	не подано	15.000
Туреччина	точно не подано	1.050	39.600

Як виходить разом з прикордонною охороною та військами НКВД Сов.Союз має понад 200 дивізій, не рахуючи флоту та авіації. Проти 13-ти американських дивізій це співвідношення виглядає іронічно. Але найчисленніша авіація, найбільший тонаж флоту, атомова бомба, розвиток індустрії та ідеали американської демократії промовляють самі за себе.

П р е с о в и й Ф о н д .

На пресовий фонд Т-ва склали пожертви: інж.С.Созонів - 10.000 фр., п.О.Синявський - 600 фр., п.І.Ворскленко - 100 фр., п.Бабенко - 125 фр. /зібраних ним тим часом в Лілі/.

Щира дяка всім жертводавцям.

На двох останніх засіданнях Управи Т-ва прийнято до складу членів Т-ва - 12 нових членів і поновлено одного.

На останньому засіданню Управи Секції б.Вояків-Українців, що служили у Французькій Армії вироблено й прийнято внутрішній статут Секції, який тимчасом вважається чинним і який буде представлено на затвердження чергового з'їзду членів Секції.

Управа Секції б.Вояків-Українців з Французької Армії просить тих, хто знає адресу п.Тичинського, подати її нам до відома.

З огляду на останні страйки на терені Франції, можливо, що дехто з членів не отримав 1-го числа Вюлстеню. Тому проситься подати до відома чи він отриманий на місцях чи ні. Одночасно Управа Т-ва просить всіх Уповноважених та Зв'язкових повідомити по скільки примірників належить їм прислати.

Адреса для кореспонденції:

Mr. A. Arabkovinsky
24, Rue de la Glacière. Paris 13^e